Иновативенмултидисциплинаренпристапвотретман надеменција- НОМАД подобрување на квалитетотнаживотот и поддршкатанасемејствата

Светлана Илоски[1], Милош Милутиновиќ[2,4], Љубиша Новотни[2], Марија Танеска[1], Шпреса Хасани[3], Бобан Јоксимоски[6], Иван Чорбев[6], Весна Димитрова[6,] Вилдан Доган[5], Јулија Фишер[5], АлександарКурц(†) Антони Новотни[2,4], Габриела Новони[3,4],

[1]ИнститутзаАлцхајмероваболест и невронаука (ИАН), Македонија
[2]Универзитетскаклиниказапсихијатрија, Скопје, Македонија
[3]Универзитетска клиниказаневрологија, Скопје, Македонија
[4]Медицински факултет, УниверзитетКирил и Методиј, Скопје, Македонија
[5]Медицински одделнаТехничкиотуниверзитетвоМинхен (TUM-MED)
[6]Факултетзакомпјутерскинауки и инженерство (ФИНКИ)

Апстракт

Проектот НОМАД имплементира и оценуваиновативенмоделнамултидисциплинарен пристап во третманот надеменцијакојсе стреми дагоподобриквалитетотнаживототналицатасодеменцијаи нивнитесемејства. За таа цел беа формирани три интердисциплинарни тимови од медицински сестри и социјални работници т.н „мобилнимеморискитимови“, кои во период од девет месеци направија по четири домашни посети на 60 семејства, кои живеат воСевернаМакедонија. Завременадомашнитепосети, тимовитегипроценувааусловитенаживеењенасемејствата и нивнитепотреби. Вотеснасоработкасоматичнителекари, мемори тимовитеразвиваа индивидуализирани третман планови базирани врзне-фармаколошкипристапзаподобрувањенаквалитетотнаживотот и налицетокоеживеесодеменција и нанивнитенегуватели.За таа цел, мемори тимовите и матичните лекари учествуваа во специјализирана онлајн обукакоја ги подобри нивните вештини за процена и помагање на лицата со деменција и нивните семејства.Овие интервенции беаевалуиранивокластер-рандомизиранаконтролнастудија, вокојабеавклученивкупно 120 семејства.Истражувањетое сè уштевотек, се врши анализанаподатоцитеодпрашалникот, а конечните резултати ќе бидат добиени до крајот на 2023година. Сепак, мемори тимовитеможеадазабележат позитивнипроменидури и завременапосетите. Проектот НОМАД сеочекувадагоподобриквалитетотнаживототнапациентитесодеменција, даобезбедивиталниалаткизанегувателите и даобезбедикомплетнаонлајнннаставнапрограмазапрофесионалци и ситезаинтересиранизанеганадеменција. Понатаму, очекувамедекаовој модел на третман може да се адаптира на здравственитеполитикивоСевернаМакедонија, но и какопотенцијаленмоделзадругиземји.

Клучнизборови: Напредокквотретманот надеменција; Не-фармаколошкипристап; Онлајнпрограма;

(†)Починана 29 јануари 2023 г.